

พรทิพย์ คำรงปีทมา 2552: การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อศึกษาพื้นที่เสี่ยงและเฝ้าระวัง
การฆ่าตัวตาย ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาวิชาพัฒนาสังคม
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์ศิริกร กาญจนสุนทร, วท.ม. 177 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ การจัดทำฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ และเชิงอธิบาย พื้นที่เสี่ยงและ
เฝ้าระวังการฆ่าตัวตายด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การศึกษาพื้นที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายทั้งประเทศไทย และ
การศึกษาพื้นที่เฝ้าระวังการฆ่าตัวตายศึกษาโดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้ฆ่าตัวตายสูงสุด
ข้อมูลที่ใช้ คือ แผนที่ขอบเขตการปกครองระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล พ.ศ. 2549 จากสำนักงาน
สถิติแห่งชาติ และข้อมูลการฆ่าตัวตาย พ.ศ. 2546 - 2550 จากการประมวลผลใบมรณบัตร โดยสำนักนโยบายและ
ยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

ผลการวิจัย พบว่า ระหว่าง พ.ศ. 2546-2550 มีผู้ฆ่าตัวตาย จำนวนทั้งสิ้น 20,091 คน อัตราส่วนเพศชาย
มากกว่าเพศหญิง 3:1 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 40.51) รองลงมามีสถานภาพโสด (ร้อยละ 39.14)
ส่วนมากมีอายุระหว่าง 30-39 ปี (ร้อยละ 25.88) รองลงมามีอายุระหว่าง 20-29 ปี (ร้อยละ 22.18) ส่วนใหญ่มีอาชีพ
รับจ้าง (ร้อยละ 35.47) รองลงมามีอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 33.92) อัตราการฆ่าตัวตายต่อแสนประชากร ของทั้ง
5 ปี คือ 7.13 6.93 6.31 5.77 และ 5.95 ตามลำดับ จังหวัดที่มีการฆ่าตัวตาย และภูมิภานาของผู้ที่ฆ่าตัวตายมีพื้นที่เสี่ยง
ต่อการฆ่าตัวตาย เหมือนกัน ได้แก่ จังหวัดลำพูน เชียงใหม่ และเชียงราย การเฝ้าระวังการฆ่าตัวตายในจังหวัด
เชียงใหม่ พบว่า มีผู้ฆ่าตัวตาย จำนวนทั้งสิ้น 1,431 คน อัตราส่วนเพศชายมากกว่าเพศหญิง 4:1 ส่วนใหญ่มี
สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 41.0) รองลงมามีสถานภาพโสด (ร้อยละ 35.15) ส่วนมากมีอายุระหว่าง 30-39 ปี (ร้อยละ
25.59) รองลงมา มีอายุระหว่าง 40-49 ปี (ร้อยละ 24.76) ผู้ฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 54.79)
รองลงมามีอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 20.61) เดือนที่เกิดการฆ่าตัวตายสูงที่สุด คือ เดือนมิถุนายน (ร้อยละ 10.41)
รองลงมา คือ เดือนสิงหาคม (ร้อยละ 10.20) อัตราการฆ่าตัวตายตามภูมิภานาของผู้ที่ฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงใหม่
ระหว่าง พ.ศ. 2546-2550 เท่ากับ 21.44 18.95 17.45 15.09 และ 14.42 ตามลำดับ อำเภอที่เกิดการฆ่าตัวตายบ่อยครั้ง
ในช่วง 5 ปี 5 ลำดับแรก ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอฝาง อำเภอสันกำแพง อำเภอดอยสะเก็ด และอำเภอแม่แตง
ตำบลที่เกิดการฆ่าตัวตายบ่อยครั้ง มี 1 ตำบล คือ ตำบลศรีดงเย็น อำเภอไชยปราการ

จากผลการวิจัยข้างต้น จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มพื้นที่ในการศึกษาข้อมูลเชิงลึกระดับตำบลใน
จังหวัดอื่นๆ ย้อนหลัง 5-10 ปีและควรทำวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อค้นหาปัจจัยเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการฆ่าตัว
ตายในพื้นที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายบ่อยครั้ง เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการเกิดการฆ่าตัวตาย และใช้เป็นข้อมูลใน
การเฝ้าระวังการเกิดการฆ่าตัวตายในพื้นที่นั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น